

Megjelenik minden nap

DÉLVIDÉK

Főszerkesztő: Illés Sándor

8 oldal, ára 10 fillér

Politikai napilap

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Zombor, Csihás Benő ucca 3.

Telefon: 2-07.

Előfizetés egy óra. . . . . 2.40 P.
Negyedévre . . . . . 7.- P.

I. évfolyam

Zombor, 1941 május 17, szombat

15. szám

Fellángol a Közelkelet

Palesztinában nyílt arab lázadás tört ki / Anglia Sziria megszállását tervezi / Nincs harcikedv az amerikaiakban

A hadszíntereken még mindig nem történtek olyan fontos események, amelyek döntő módon befolyásolnák a háboru alakulását, a diplomáciai és katonai előkészületek azonban olyan méreteket öltöttek, hogy előrevetik az újabb és talán minden eddig felülmúló német-angol összecsapás árnyékát. Mind az öt világrészen lázas munka folyik a nagy leszámolás előkészítésére és napról-napra világosabbá válik a helyzet alakulása.

A német-francia tanácskozások olyan eredményekkel kecsegtettek, amelyek a legkomolyabban befolyásolhatják a háboru kimenetelét. Mint berlini jelentések mondják, a Berlin és Vichy közötti közeledés döntően befolyásolja a francia gyarmatok és egész Afrika sorsát. A németek már a tárgyalások eddigi eredményeképpen is jogot kaptak arra, hogy a közelkeleti hadműveleteknél felhasználhassák a szíriai támaszpontokat. Elsősorban természetesen légi támaszpontokról van szó, a továbbiakban azonban sor kerülhet arra, hogy a német hadsereg felvonulási területként használja Szíriát. Franciaország a Berlinnek adott és a jövőben adandó engedményekkel világosan állást foglalt az angolszász világ ellen és megjelölte a maga helyét az új Európában. Ennek a ténynek külön jelentőséget ad az a körülmény, hogy Franciaország még mindig erős flottával rendelkezik, gyarmatbirtokainak földrajzi fekvé-

se pedig nagymértékben elősegítheti Anglia vereségét. Franciaországot a józan megfontolás és a francia érdekek felismerése állítja az új Európa oldalára.

A jelek szerint a közelkeleti német-angol összecsapás már csak nagyon rövid idő kérdése. Siettetni a közelkeleti német akciót az az angol terv is, amely Sziria megszállására irányul. Wawel tábornok szabad kezét kapott kormányától a közelkeleti angol érdekek megvédésére és Sziria megszállását határozta el. Ez francia-angol összejövetelre vezethet, mert Vichy ismételt hangzottatta, hogy fegyvereinek erejével száll szembe minden ellenséges szándékkal.

Angliának különben is rendkívül rossz a kilátásai a Közelkeleten. Palesztinában nyílt ellenségeskedést kezdtek az arabok, akik nem hajlandók angol érdekekért fajtestvéreik, az irákiak ellen harcolni.

Ezek az események nyílt állásfoglalásra kényszerítik mindazokat az államokat, amelyeknek érdekeik vannak a Közelkeleten. Perzsiának, Afganisztánnak, Törökországnak pontosan meg kell határozniok magatartásukat. Ebben a kérdésben Szovjet részről is jelentős állásfoglalás várható. A Szovjet és az angolszász államok közötti viszonyban egyre szaporodnak a feszültség elemei, míg Moszkva és Berlin együttműködése az utóbbi események folytán még szorosabbá vált.

NEM LELKESEDNEK az amerikai katonák a háboruért. Ezért éjszaka hajózzák be őket — mondja egy jelentés — hogy ne lássák a polgárok az arcukon üllő és szemükben felkelő kétségbeesést. Titokban hajózzák be őket, hogy az anyák ne tüntessenek a kórházokban.

nem idegen érdekekért folyik. Nincs kedvük a zsidó demokráciáért harcolni, a lelkesedés lángja kialudt szívükben, s csak a félelem és a kétségbeesés szorongatja torkukat. Nem lelkesednek Angliáért, mert tudják, hogy azt már az ártatlanul kiöntött véruk sem menthetné meg.

Az amerikaiak tudják, hogy ez a háboru nem értük van, ha-

Ahol nincs lelkesedés, ott győzelem sem lehet.

Fellázadtak a palesztinai arabok

Bagdad, május 16.
A német távirati iroda bagdadi jelentése megerősíti azt a korábban elterjedt hírt, hogy a palesztinai főmufti az arab papsággal egyetértésben kihirdette a szent háborút az angolok ellen. A palesztinai arabok mindenütt fellázadtak és újra fellángolt az 1936-ban elfojtott szabadságmozgalom. Az angolok erélyes intézkedéseket tettek a lázadás letörésére és egész Palesztinában véres harcok folynak. Az angol hatóságok üldözése ellenére nagyarányú gyűjtés indult meg Irák számára.

Az angol hatóságok lezárták a Sziria felé eső palesztinai határt, hogy ezzel megakadályozzák a palesztinai szabadságharcban résztvenni szándékozó szíriaiak beözönlését.

KUSZOBON BASRA ELESTE

Bagdad, május 16.
A Basrában körülzárt angol csapatok teljesen el vannak vágva a külvilágtól és helyzetük az angol jelentés szerint is válságos. A csapatok csak repülőgépen tudnak utazni.

A szenátus is megszavazta Roosevel felhatalmazását

Washington, május 16.
A szenátus ötvenkilenc szavazattal husz ellenében elfogadta a kongresszus által már korábban megszavazott törvényjavaslatot, amely jogot ad az elnöknek az amerikai kikötőkben lévő külföldi hajók lefoglalására.

A szenátusi vita során Lee szenátor azt követelte, hogy Ame-

pótlást és élelmiszereket kapni. Az erőd elését minden órában várják.

ANGOL LÉGITEVÉKENYSÉG

Berlin, május 16.
A német távirati iroda közli, hogy péntekre virradóra csak kisebb angol légikötelek repültek be Németország fölé és az északnyugati valamint az északi tartományokra dobtak kisebbszámú bombát. A kár jelentéktelen. Néhány angol gép megkísérelte Berlin bombázását, a heves légvédelem azonban visszazűzte őket, még mielőtt a főváros fölé értek volna. Egy angol gépet lelőttek.

TÖRÖKORSZÁG NEM KÉPVISELTETI MAGÁT A MENEKÜLT GÖRÖG KORMÁNYNÁL

Róma, május 16.
A Messagero ankarai jelentése szerint a török kormány nem képviselteti magát a Kréta szigetére menekült görög kormánynál.

rika szállja meg Dakart és mindenképpen biztosítsa az amerikai hadianyagszállítmányok megérkezését Angliába. A szenátor ezt a hadihajók szolgálatbaállításával akarja elérni. Indítványozta, hogy a hadiiparban vezessék be a hétnapos munkahetét és a 24 órás munkanapot, hogy így Amerika hadiipara szünet nélkül és termelési képességének tökéletes kihasználásá-

val Anglia rendelkezésére álljon. Követelte, hogy a fényüzési cikkek gyártását szüntessék be és Amerika erélyes intézkedésekkel gátolja meg Anglia további vereségét.

Knox haditengerészetiügyi miniszter a Washington nevű hajó avatása alkalmával mondott beszédében a hajókisérőtek azonnali megindítását követelte.

A szenátushoz pótlóindítvány érkezett, amelyben

több szenátor azt javasolta, hogy az elnöknek tiltsák meg a lefoglalt idegen hajók átadását hadviselő államoknak, mert ez az intézkedés alkalmas volna Amerika háborubasodására.

A szenátus elvetette a pótlóindítványt.

Német hadijentés

Berlin, május 16.
A véderő főparancsnoksága pénteki hadijentésében közli, hogy egy tengeralattjáró elsüllyesztett 26.000 tonna ellenséges hajóteret, míg a légierők két 5000 tonnás hajót pusztítottak el másokat pedig megrongáltak.

A német légierők eredményesen támadták az angol repülőtereket és a skóciai valamint dél-angliai kikötőket.

Északafrikában a német-olasz erők visszaverték az angolok támadását és nagy veszteségeket okoztak az ellenségnek.

A Földközi tengeren Luca máltai repülőter ellen intézett áradást a német léghaderő. Három angol gépet megsemmisítettek. Kréta szigetén eredményesen támadtak kaszárnyákat és más hadicélpontokat, a görög vizeken pedig több hajót elsüllyesztettek és megrongáltak.

Az angolok megkísérelték a berepülést német és megszállás alatt álló területekre, hadi szempontból jelentős üzemekben azonban nem okozhattak kárt. Többek között Hannoverre is hullottak ellenséges bombák. Egyes gépek támadást terveztek Berlin ellen a heves légvédelem azonban már a város külső negyedei elérése előtt visszazűzte őket.

NÉMETORSZÁGBA ROPULT A BOLGÁR HADÜGYMINISZTER

Szófia, május 16.
Daskalov bolgár hadügyminiszter tegnap kíséretével együtt Németországba repült.

Nem lelkesednek az amerikai katonák

Éjszaka futnak ki a hajók a kikötőkből Napirenden vannak a háborus tüntetések

Róma, május 16.

A Giornale d'Italia newyorki tudósítójának jelentése szerint az ottani kikötőből most már ugyszólván naponta indulnak az amerikai csapatszallitványok az új amerikai flotta- és légi támpontok felé, amelyeket az Atlanti-óceánon, a Panama-csatorna mentén, az Antillákon, a Fülöp-szigeteken, a Hawai szigetcsoporton és a Csendes-óceán különböző vidékein állítottak fel.

Elkeseredésnek nyoma sincs a csapatok indulásánál, sőt ellenkezőleg a rakpartokon mást nem lehet látni, mint kétségbeesést és szomorúságot.

A haditengerészeti minisztérium most már nem is engedni nappal indulni a hajókat, ha nem

csak éjszaka.

mert így legalább kevesebb tanuja van ezeknek a jeleneteknek.

Napirenden vannak a kikötőkben a háboruellenes tüntetések is. A haditengerészeti minisztérium azt is megpróbálta, hogy eltiltja az induló katonák bucsuztatását.

A kétségbeesett anyák, nővérek és menyasszonyok azonban tömegesen küldték tiltakozó távirataikat a Fehér Házba, úgyhogy a tiltó rendelkezést vissza kellett vonni. Nem lehetett látni egyetlen vidám katonát, egyetlen kalandvágyó férfit sem.

»Ha most újra kiírnák az elnökválasztást, — fejezi be cikkét az olasz tudósító — akkor a Roosevelt-házaspárnak hamarosan távoznia kellene a Fehér Házból».

Hivatalos közlemény Riccardi budapesti megbeszéléseiről

Riccardi olasz miniszter budapesti megbeszéléseiről a következő hivatalos közleményt adták ki:

Riccardi olasz valutaügyi miniszter Budapestre érkezett, hogy viszonyozza Varga kereskedelem- és iparügyi miniszter olaszországi látogatását és hogy megtekintse a Budapesti Nemzetközi Vásárt. Látogatása módját nyújtott az olasz vendégeknek, hogy a magyar miniszterelnökkel, a pénzügy-, kereskedelem- és közlekedésügyi-, földművelésügyi-, közellátási miniszterekkel, valamint a Magyar Nemzeti Bank elnökével megbeszéléseket folytasson.

Megvizsgálták a magyar—olasz gazdasági kapcsolatokra vonatkozó alapvető kérdéseket,

az együttműködés és árucseré továbbfejlesztésének lehetőségeit. Így megállapították azokat az alapelveket, amelyek szem előtt tartásával legközelebbi ülésszakán a magyar—olasz vegyesbizottság részleteiben is hozzá fogja alakítani a jelenleg érvényben lévő egyezményeket az új gazdasági helyzethez.

A megbeszélések, amelyek a hagyományos szívélyesség és a kölcsönös szükségletek és lehetőségek teljes megértésének jegyében folytak,

hozzájárultak a máris erős kapcsolatok további megerősítéséhez,

amelyek a két baráti nemzetet a gazdasági téren is összefűzik.

JAPÁN ÉS A FÜLÖP-SZIGETEK KÖZÖTT MEGSZUNT A GAZDASÁGI ÖSSZEKÖTTETÉS

Az északamerikai fennhatóság alatt álló Fülöp-szigetek nem folytathatnak többé kereskedelmet Japánnal. Az erre vonatkozó hivatalos intézkedés kiadása közvetlenül küszöbön áll. Ez a lépés általános vélemény szerint még inkább fokozni fogja a távolkeleti feszültséget.

COLAKOGLU TÁBORNOK GYORGY KIRÁLYT OKOLJA A GÖRÖG NÉP TRAGÉDIÁJÁÉRT

Stockholm, május 15.

A Berlingske Tidende című lap görögországi tudósítója hosszabb nyilatkozatot közöl Colakoglu tábornoktól, a nemzeti görög kormány miniszterelnökétől. A miniszterelnök nyilatkozatában rámutatott arra, hogy a görög nép rendületlenül hisz Németor-

Rádiók, Orión, Philips, Népevők

már kaphatók, sőt használt készülékeket is becserélünk magas áron.

FEHÉR DROGÉRIA, ZOMBOR

Japán küldöttség Rómában

Róma, május 16.

Az olasz fővárosba japán katonai és tengerészeti küldöttség érkezett. A katonai küldöttséget Jamasiko tábornok, a tengerészeti pedig Nomura tengernagy vezeti. A japánok meglátogatják a harctereket, hogy tisztá képet nyerjenek arról, milyen erőfeszítéseket tesz Olaszország a tengelyhatalmak győzelmé érdekében.

UJABB ANGOL CSAPATOK ÉRKEZTEK SZINGAPURBA

Róma, május 16.

Az olasz sajtó értesülései arról számolnak be, hogy Szingapurba újabb katonaszállító hajók érkeztek.

Butorozott, különbejárati szobát

junius elsejére kerések — Cimeket
ármegjelöléssel a kiadó továbbít

Anglia önkéntes hadsereget toboroz Palesztinában Az arabok nem hajlandók faj- testvéreik ellen harcolni

Jeruzsálem, május 16.

Mint a Német Távirati Iroda értesül, Palesztinában rendeletörvényt léptettek életbe, amely önkéntes hadsereg felállítását rendeli el.

A rendelkezés arab körökben érthető ellenállást váltott ki és ebben azt látják, hogy Anglia a palesztinai arabokat szembe akarja állítani iráki és szíriai fajtestvéreikkel. Az arab vezetők azt tanácsolták a népek, hogy ne tegyen eleget az angol felhívásnak. Ugyanakkor megtették az arab vezetők minden intézkedést annaképpen is, hogy Anglia ne kényszeríthesse a palesztinai arabokat önkéntes hadseregbe való belépésre.

Ujabb nagyarányú német támadás Anglia ellen

Berlin, május 16.

A Német Távirati Iroda közli, hogy a német légi erők péntekre virradóra ismét nagyarányú támadást intéztek Anglia hadifontosságú célpontjai ellen. Iparüzemekben repülőterekben és kikötői berendezésekben nagy károkat okoztak.

A csatornán német gépek támadást in-

tézték angol gyorsnaszádok ellen és egy naszádot elsüllyesztettek.

Az angol gépek berepültek francia terület fölé. Öt támadó gépet megsemmisített a német légvédelem.

Berlin külső negyedeire néhány bombát dobott az ellenség, a hadicélpontban azonban nem esett kár.

A német légi erők hevesen bombázták Kréta szigetét

Berlin, május 16.

A Német Távirati Iroda jelentése szerint német harcirepülőgépek hevesen támadták Kréta szigetének fővárosát, Candiat. A bombák nagy tüzeket okoztak a ka-

szárnyákban és más katonai célpontokban.

A Kréta körüli vizeken a német légi erők súlyosan megrongáltak két 8000 tonnás ellenségeshajót, egy 10.000 tonnás gőzöst pedig elsüllyesztettek.

Berlin a küszöbönálló hadműveletekről

A Magyarország berlini tudósítója érdekes jelentésben számol be a Hess ügy visszhangjáról és a következőket írja:

Egy ügynökség jelentése szerint Hitler Adolf beszédben szándékozik a nagy nyilvánosság elé vinni a Hess-ügyet. Illetékes helyen erre a Berlinből származó állításra vonatkozólag kijelentették, hogy semmiképpen sem erősíthetik meg. Hozzáadték, hogy ha a nyilvánosságot még egyszer foglalkoztatni akarják hivatalos oldalról ezzel az ügygel, akkor ez csupán Hess Rudolf hátrahagyott iratainak nyilvánosságra hozatalával történik majd meg.

Egyébként a dolgok fejlődése arra mutat, hogy különleges háborus események lesznek hivatva a közvélemény figyelmét más kérdésekre irányítani, legalább is az illetékes német tényezők célzás formájában utal-

tak arra, hogy az elkövetkező politikai és katonai események el fogják mosni a Hess-ügy emlékét.

Uj részletek egyébként nem kerültek nyilvánosságra, csak annyit jegyeztek meg jól értesült körökben, hogy Hess szárnysegédeit elsősorban azért tartóztatták le, mert feltétlenül tudniok kellett Hess szándékairól, hiszen Hess igen ügyes és hosszú előkészülettel biztosította terve sikerét.

LEMOND

AZ UJ FINN BELÜGYMINISZTER IS

Helsinki, május 16.

Toivo Khorrelli, akit kedden Born helyébe finn belügyminiszterre neveztek ki, lemondott. (MTI)

A nagyvilágból

Algecirasból érkezett jelentések szerint három torpedónaszád és több járőrnaszád kivételével valamennyi brit hadihajó ismeretlen irányba kifutott Gibraltár kikötőjéből.

Az egykori jugoszláv kormány bukaresti diplomáciai képviselője a maga, valamint a követség tagjai részére kikérte utlevelét. A követség tagjai rövid időn belül Amerikába utaznak.

A Popolo di Roma algecirasi jelentése szerint a Földközi tenger nyugati részében eltalált angol repülőgépanyahajó harcképességének tekinthető. A megrongált hajóóriás a francia felségjog alá eső vizek szélén oldalra dőlve lassan Gibraltár felé halad. Az embereknek az a benyomása, hogy egyik pillanatról a másikra elsüllyedhet. A megrongált többi hét hajó — mint a jelentés tovább mondja — még nem tért vissza Gibraltárba, úgyhogy feltételezhető, hogy ezeket rendkívül súlyos találat érte.

Szurics horvát mezőgazdasági miniszter beszédet mondott, mely szerint a kormány gazdasági politikájára odairányul, hogy a paraszt az állam alapja és jövőjének biztosítója legyen. A termelést a kétszeresére emelik, a kopár hegyeket befásítják, a folyókat pedig szabályozzák.

A bolgár csapatok ünnepélyesen bevonultak Ohridba.

Londonban közzétették a félhivatalos orosz Tass hírszolgálati iroda jelentését a Szovjetunió és Irak külképviseleti kapcsolatainak felvételéről. A hírt a közlemény meglepetéssel és aggodalommal fogadta. Beavatott politikai körökben attól tartanak, hogy a szovjetorosz lépés bonyolultabbá teszi a közelkeleti helyzetet. A háború ugyan is veszedelmesen közeledik Ázsiában a Szovjet érdekerületéhez.

A Popolo di Roma zágrábi jelentése szerint még nem döntöttek véglegesen arról, hogy mi lesz az új horvát állam pénzneme. Lehetséges, hogy megmarad a dinár, de valószínűbb, hogy az új pénznem neve kuna lesz, ami rókat jelent. Ezzel utalni akarnak arra, hogy a régi horvát királyságban a csereeszköz a rókabőr volt.

Az Informaciones című lap vezércikkében foglalkozik azokkal a külföldi próbálkozásokkal, amelyek Spanyolország nemzeti politikájának irányváltását szeretnék elérni. A vezércikk megállapítja, hogy Spanyolország nyerte meg az új európai rendért vívott harc első csatáját a demokráciák akaratainak ellenére. A Madrid című lap vezető helyen ír arról, hogy az ország legfelsőbb parancsnoksága olyan ember kezében van, aki megmenti Spanyolországot. A Caudillo mögött egységesen áll a spanyol nép.

A gibraltári kereskedelmi kikötőben az angol hatóságok rendelkezéseire elsüllyesztettek több nagy hajót. Ezzel meg akarják akadályozni, hogy ellenséges csapatszallító hajók kísérletet tehessenek a Gibraltárban való kikötésre. Egyidejűleg a kikötő hullámtörőjén számos gépfegyverfészket és nagyszámu torlaszt és drótkadályt helyeztek el. A gibraltári repülőtéren és a vizirepülőgépek kikötőjében is nagyszámu bombázót és vadászgépet helyeztek készenlátbe.

A Führer új „zárlatátörő” kitüntetését alapított. A kitüntetés megkapja mindazoknak a hajóknak a legénysége, amelyek semleges országokból, vagy távoli tengerekről az angol zárlat áttörésével hazai kikötőbe érkeznek. Az új jelvény sással és horogkereszttel ékesített hajóorr ábrázol, amint éppen áttöri a jelvény szélén körülfutó láncot.

A francia-német megegyezés nagy kihatással lesz a francia gyarmatok sorsára is

A Magyarország a következő értesülést közli a francia-német közeledéssel kapcsolatban:

Hitler és Darlan megbeszélése alapján sikerült elérni azt az eredményt, hogy Franciaország most már véglegesen Európához számítja magát és nem hajlandó tért engedni másféle befolyásoknak. Ezzel létrejött Franciaországnak az alkalmazkodása ahhoz az európai politikához, amely megfelel a német koncepciónak. Ennek első sorban Nagybritannia kikapcsolása a politikai programjára.

Még nyílt kérdés, hogy Berlin és Vichy eddigi megállapodásai megfelelnek-e a montoirei megegyezésnek. Az illetékes német ténnyezők ebben a vonatkozásban rámutatnak arra, hogy a tárgyalásokat még nem fejezték be. Ezzel viszont kilátásba helyezik azt a lehetőséget, hogy még létrejöhessenek azok a kül- és háborús politikai megállapodások is, amelyeket akkor a német-francia együttműködés kritériumainak tekintettek.

Eppen ebben az összefüggésben fordul a politikai és diplomáciai megfigyelő figyelmé a francia gyarmatbirodalom felé. Afrikáról szólva egyébként az illetékes német ténnyezők a mai háborús helyzetben nagyon is időszerű állásfoglalást nyilvánítottak. Eszerint Afrika az európai kontinens kiegészítő

része és ilyenformán szerves tartozéka Németország új európai koncepciójának. Ez nemcsak Észak-Afrikára vonatkozik, amely mint a Földközi tenger melléke az óvilág kiegészítő része, hanem egész Afrikára is, már amennyiben a német Európa-politikáról beszélünk.

Ugyanekkor a Wilhelmstrassen párhuzamosított egyfelől Európa és Afrika, másfelől Európa és Amerika között és nyomtatékosan hangsúlyozták, hogy az európai kontinentet sohasem választotta el olyan éles határvonal az afrikai földrésztől, mint Amerikától, különösen a Monroe-elv elismerése következtében. Ilyenformán Franciaországnak a német Európa-politika mellett tett hitvallása nemcsak háborús-politikai szempontból jelentős, hanem fontos, a francia gyarmatok jövője szempontjából is.

AZ ALBÁN-GÖRÖG HATÁRRENDEZÉS

Róma, május 16.

Az Olaszország által megállapítandó görög-albán határ megvonását érintő kérdésre illetékes helyen kijelentették, hogy az olasz csapatok által megszállt macedón területek végleges határnak tekintendők, az olasz csapatok megszállt más görög területek kérdésében azonban csak később, valószínűleg a háború után várható döntés.

Lankadatlan kitartással harcolnak az olaszok Keletafrikában

Német zuhanóbombázók támadták a sollumi szakaszt

Róma, május 16.

Az olasz főhadiszállás 345. hadijelentése a következő: Tegnapra virradó éjszaka légi alakulataink támadást intéztek Málta sziget tengerészeti és hadigazdálkodási célpontjai ellen. A német repülőgépek is részt vettek a támadásokban, amelyek egész napon keresztül folytak.

Sollum szakaszán folytatódnak a harcok. Itt beavatkoztak a csatába a német zuhanóbombázók is. Tobrukot bombázták. A Földközi tengeren Cyprus szigete ellen intéztek támadást.

Keletafrikában lankadhatatlan erővel és bátorsággal harcolnak az olaszok.

—:o:—

Zombor várja a vármegyét

A visszatért Zomborban már komoly fel lendülés tapasztalható minden téren. A város szinte újjászületett, friss, pezsgő élettel és minden tekintetben nagy változás előtt áll. A város várja a vármegyét, amellyel visszakapja majd mindazt, amit a háború után elvesztett.

A zombori testületek, érdekképviseltek, intézmények és kulturegyesületek siettetni akarják a vármegye megszervezését. Meg akarják gyorsítani a szervezőmunkát és ennek érdekében vasárnap nagyszabású értekezletet tartanak a Városháza díszter-

mében.

Az értekezleten résztvesznek a zombori egyesületeken kívül a járás, valamennyi egyesületei és intézményei is. Az értekezlet határozati javaslatot hoz majd, s ezt küldöttség fogja a belügyminisztériumba eljuttatni.

A vasárnapi értekezlet, amelyet délelőtt tizenegy órakor tartanak meg, minden tekintetben csak Zombor és a járás érdekét szolgálja. Az értekezlet elé nagy érdeklődéssel tekintenek.

—:o:—

HIREK

Az O. T. I. zombori kerületi pénztárának ügyeletes orvosa: **Dr. Kuczli János.**

Ügyeletes gyógyszerész: **Városi gyógyszerész-tár.**

—:0:—

A zombori Ipartestület hódoló táviratot intézett a Kormányzó Urhoz. A zombori Ipartestület most tartotta meg a felszabadulás utáni első vezetőségi ülését, amelyről hódoló táviratot intéztek a Kormányzó Urhoz. Az Ipartestület Vargha József kereskedelem és iparügyi minisztert, valamint az iparkamarát is táviratban üdvözölte.

Május 25-én tartják meg a zombori vásárt. Május 25-én Zomborban országos kirakodó és állatvásár lesz. Az állatok felhajításához járületlel szükséges.

A bácskai hajózási vállalkozók segítségével lesznek a kormányznak a belgrádi magyarok hazaszállításában. Több bácskai hajózási vállalkozó elhatározta, hogy hajóterét felajálja a magyar követségnek a belgrádi magyarok hazaszállítására.

A zombori tűzharcos-táborozás programja. Mint már tegnapi számunkban jelentettük a Magyar Tűzharcos Szövetség országos elnöksége 18-án vasárnap a zombori és környéki bajtársak részvételével disztáborozást tart. Gyülekezés vasárnap reggel 8 órakor a tűzoltó gyakorlótéren, ahonnan a megjelentek zárt rendben fél 9 órakor indulnak zeneszó mellett a városháza előtt megtartandó tábori misére. A tábori mise után diszmenet lesz a parancsnokló tábornokok és az országos elnökség kiküldöttjei előtt. A disztáborozás 10 órakor veszi kezdetét a Városi Színházban. Az országos elnökség bajtársi szeretettel meghívja a város nagyközönségét. A tűzharcosoknak megjelenése bajtársi kötelesség.

Felkérést az összes zombori iparosok hogy az üzemükhöz szükséges nyersanyag és egyéb szükségleteik beszerzése végett jelentkezzenek azonnal az Ipartestület helyiségében.

Agyonlőtte feleségét, majd rágyújtotta a házat. Egy öcsödi tanyán borzalmas családi dráma történt. Nemes Imre gazdálkodó agyonlőtte feleségét, majd rágyújtotta a házat. A gazdálkodó szörnyű tette után felakasztotta magát.

A kutyákat is besorozzák Angliában. (NST) A Dagens Nyheter londoni tudósítója jelenti, hogy az angol hadügyminisztérium rendelete értelmében a kutyákat is mozgósítják és orszolgálatra, valamint postaszolgálatra használják fel.

Hősök emléknapja Bácsfeketehegyen. Bácsfeketehegy május 25-én ünnepli meg a Hősök Emléknapját. A szép ünnepségre látványosan készül a község. Ünnepi beszédet Bánya Gyula tanító mond.

Anyák napja Bácsfeketehegyen. Bácsfeketehegyről jelentik: Az anyaországhoz való visszacsatolása óta a község vasárnap ünnepelt először. Az anyák napját ülték meg az egyesületek együttesen, a Polgári Magyar Olvasókörben. A Himnusz elneklése után Bartha Gábor iskolaigazgató üdvözölte a vendégeket. Szavaltak: Bácsi Lidike, Sándor Margitka, Őri Etuka, Orvos Kis Zsófia, Szilágyi József, Kovács Rozika, Tóth Zsuzsika, Pap Zsófia. Gara József ref. lelkész előadást tartott. Egy kis jelenetben Balogh Juliska és Balogh Sanyika remekeltek.

Román-bolgár lakosságcsere Bukarestből jelentik: A Konstanzában ülésező román-bolgár vegyesbizottság az 1940 augusztusában kötött crajovai szerződés alapján, amelynek értelmében Románia átengedte Dél Dobrudzsát Bulgáriának, elhatározta, hogy még egy utolsó lakosságcsere hajtnak végre. Romániából még mintegy 3000 bolgárt, Bulgáriából pedig még mintegy 4700 román telepítenek át.

Történetek

és könyöklők egész hada hemzseg most. A szél felkavarta a port, a szemét is felröppent, s salakja tülekszik, kapaszkodik most véres verejtéket izzadva, hogy egy íokkal magasabbra hágjon. Mindenhol ott vannak, ahol előbbrejutásuk szöbe jöhet, mindenhol őket látni, mellőngetőket, akik multa hivatkoznak, magyarságukat teszik a serpenyőbe, hogy javukra billenjen a mérleg.

Ez a magyarság számukra nem volt mindig ilyen értékes. Valamikor úgy érezték, hogy kolonc, fölösleges valami, ami a mélybe huz, gátolja haladásukat, s mindent megtettek, hogy ezen a mázsás sulyon könnyítsenek valamiképen.

Nem vettek részt a magyar kulturmunkában, elhúzódtak minden olyan megmozdulástól, amelyet magyar szóval „belyegezték”. Kivonták magukat a magyar kötelesség teljesítése alól akkor, amikor magyarnak lenni sokszor bizony nehéz volt. Homokba dugták a fejüket, amikor a magyarság segítségért kiáltott, elfordultak, ha magyar szót hallottak. Most mindenhol őket látni. Annyian vannak, mint eső után a gomba, hirtelen nőttek, hirtelen lettek. De erejük is ilyen, egy kis szélvihar elsöpörné őket.

S ez a szélvihar el is jön a tisztulási folyamattal és eltöri majd azok gerincét, akiknek gerincük sohasem volt. A magyar ember most nem tülekszik, hanem oda áll, ahol legnagyobb szükség van rá és bekapcsolódik az építő munkába.

(i)

Svájcnak nem kell angol adás. Az angol rádió a legutóbbi időkhöz naponta külön adást tartott Svájc számára. Ez ellen a különadás ellen a svájci sajtó az utóbbi napokban állást foglalt. Most hivatalosan közölték, hogy a svájci szövetségi kormány lépéseket tett Londonban és felkérte az angol kormányt, hogy Svájc semlegességére való tekintettel szüntesse be ezt a különadást. Az angol kormány méltányolta Svájc kívánságát és a különadást beszüntette.

Dalosság lesz Szabadkán. A Magyar Dalosegyesületek Országos Szövetsége első délvidéki értekezletét június 29-én tartja Szabadkán. A dalosértekezlet megrendezésével a szabadkai Magyar Olvasókört biztatták meg. A Beszkárt dalárdája már június 28-án megérkezett Szabadkára és a felszabadulás ünnepén hangversenyt ad.

Tízcentiméteres vízbe fulladt egy 14 hónapos gyermek. Rézműves Róza 14 hónapos mikipecsi kisleány a községi árok 10 centiméter sekély vizében megfulladt. A nyomozás megállapította, hogy a kisgyermek a kavicsos árokban megbotlott, elesett és mivel nem tudott a maga erejével felkelni, belefulladt az arasznyi vízbe.

Fiatal kéményseprő-segédet keresek azonnali belépésre. özv. Róka Károlyné, Bezdán. a-f

Tábori mise Zomborban. A m. kir. honvédség f. hó 18-i tábori miséje 9 h.-kor kezdődik a városház előtti téren. A katonai hatóságok a polgári egyesületeket erre az alkalomra meghívták. Mivel ezen alkalomra mindenkit külön meghívni nem lehet, Zombor város lakosságát a m. kir. honvédség szeretettel ezuton hívja meg.

Az állomásparancsnokság.

Hadgyakorlatok a Suez-csatorna övezetében. (NST) A sziriai lapok jelentései szerint az egyiptomi hadsereg a legutóbbi négy nap folyamán a Suez-csatorna övezetében nagy hadgyakorlatokat tartott.

Patkányinvázió Szlovákiában. A szlovák belügyminisztérium széleskörű akciót tervez az elszaporodott patkányok kiirtására. A nagy falkákban pusztító patkányok a szlovák mezőgazdaságban igen nagy károkat okoznak és a háziállatok között is terjesztik a betegségeket. A szlovák belügyminiszter elrendelte, hogy a patkányirtásra szakembereket bizzanak meg a nagyobb gazdaságok.

AOSTA HERCEGE

Abesszinia kormányzója ma a legnagyobb olasz hős, akit az egész fasiszta sajtó lelkesen ünnepel. Az aostai herceg katonái tartják magukat a túlvilágig az angol szem-

ben már hetek óta. A tengely ereje nem törhet meg, a szent célért folytatott harc nem bukhat el, amíg ilyen katonái vannak a fasiszta Olaszországnak.

A mai idők legkeresettebb könyve: a magyar helyesírás. Kereskedőnek, iparosnak, gyárosnak, tisztviselőnek, munkásnak, mindenkinek érdeke, hogy mielőbb elsajátítsa a magyar helyesírást. De még azok is, akik azt hiszik, hogy tisztában vannak a magyar helyesírás szabályaival, sokszor tévednek. Minden tévedést kizár és játszva megtanulhatja mindenki a magyar helyesírást, ha megveszi Bogner József és Kelemen János kitűnő kézikönyvét: A magyar helyesírás szabályait és szótárát. Rövid nyelvtant tartalmaz és a szótári rész több mint 10.000 szó helyes írásmódját ismerteti. A 116 oldalas könyv ára 80 fillér. Kapható minden könyvesboltban, vagy megrendelhető a pénz előre való beküldése ellenében a Globus magyar könyvesbolttól (Ujvidék, II., Rákóczi Ferenc ut 50).

A szerb gránát megölt egy gazdafiút. Az alsólendvai járásban lévő Pincehely községben a kivonult szerbek egyik gránátja felrobbant és Kiss László 15 éves gazdafiút súlyosan megsebesítette. A fiatal embert beszállították a nagykanizsai kórházba, ahol sérüléseibe belehalt. A vizsgálat megállapította, hogy a szerencsétlenségért senkit sem terhel felelősség.

Magyar nyelvtan szerb ajkuak számára. Kitűnő összeállítású kézikönyv jelent meg a „Globus” magyar könyvesbolt (Ujvidék, II., Rákóczi Ferenc ut 50) kiadásában, amely elősegíti szerb ajkuaknak a magyar nyelv gyors megtanulását. E munka áttekinthető módszerénél fogva kiválóan alkalmas a magyar nyelv alapvető elemeinek elsajátítására és olyan nyelvtani alapot nyújt, amelyen elindulva már könnyen megismerheti az olvasó a magyar nyelv összes titkait és szépségeit. A könyvecske ára 60 fillér. Minden jobb könyvesboltban kapható, de megrendelhető a kiadóhivatalban is: Globus magyar könyvesbolt (Ujvidék, II., Rákóczi Ferenc ut 50).

A zágrábi zsidóknak tilos a kereskedelem. A zágrábi zsidók összeírása befejeződött. Összesen 1400 zsidót irtak össze. A zágrábi zsidók további intézkedésig semmiféle kereskedelemmel nem foglalkozhatnak s nem adhatnak el, de nem is vásárolhatnak, ingó vagy ingatlan vagyontárgyat. (NST)

«Novo Vreme» — az új belgrádi napilap. Belgrádból jelentik: A «Novo Vreme» (Új Idő), az új belgrádi napilap első száma pénteken jelenik meg. Az új lap a két megszüntetett belgrádi napilapnak a Politikának és a Vremének egybeolvadásából jött létre, Főszerkesztője a szerb Predrag Milojević, szerkesztői gárdája pedig a Politika és a Vreme munkatársaiból áll.

Letörték a magas árakat Ujvidéken

Ujvidékről jelentik: A honvédek bevonulása előtt már türhetetlen volt a drágaság Ujvidéken. A régi jugoszláv hatóságok teljesen tehetetlenek voltak az indokolatlan áremelkedésekkel szemben és nem is törekedtek arra, hogy bármilyen mértékben rendezzék az ellátás kérdését. A múlt év szeptemberében amikor az ujvidéki gazdasági körök kezdeményezésére a kereskedelmi és iparkamara kistermében értekezletre ültek össze a közigazgatás volt vezetői, a gazdasági élet fontosabb tényezői és az akkori Prizad kiküldötte, hogy megbeszéljék a Bácska liszt ellátásának biztosítását, a Prizad kiküldötte egész nyíltan bejelentette, hogy a Prizadnak a belgrádi kormány utasítására el sősorban a „nacionális szempontból fontos” területek lakosságának liszt és kenyér ellátását kell biztosítani. Ezért hordtak el minden buza és kukorica mennyiséget innen. A Bácskában tényleg csak az maradhatott meg, amit a termelők a hatóságok elől elrejtettek. Ez a szellem, amely az állami közegeket

irányította, az egész vonalon súlyos kihatással volt. Ennek egyik következményeként jelentkezett az árdrágítás is, amely ellen hiába hoztak rendeleteket, azokat senki sem tartotta be, mert tudta, hogy akkor sem lesz kellemetlensége, ha megszegi a rendeleteket.

A honvédek bevonulásával azonban egy csapásra megváltozott a helyzet. Mindenki tudta, hogy most olyan hatóságok intézik sorsunkat, akiknek tökéletes tekintélyük van és ezt minden tekintetben érvényesíteni is tudják. Senki sem mert még csak gondolni sem arra, hogy a hatósági rendeleteket és intézkedéseket ne tartsa be. A hatóságok tekintélyének egyik legkézenfekvőbb bizonyítéka az, hogy az ujvidéki katonai parancsnokság közellátási hivatala által kiadott legmagasabb árakat mindenki tiszteletben tartja és senki sem mer többet kérni a megengedett árnál, amint azt még másfél hónappal ezelőtt is tették. A magyar honvédség bevonulásával az egész vonalon helyre állott a rend.

A halhatatlan Mozart utolsó melódiája

A világ nagyvárosainak operaszínpadain, a hangversenytermekben játszó hatalmas zenekarok hangszerén ma is sokszor felzendül Wolfgang Amadeus Mozartnak, a világ egyik legszentiaibb muzsikusanak egy-egy csodálatos szépségű szerzeménye. Mozart hatástendős korában tűnt fel művészi játékával. Csodagyermek volt, aki azonban elkerülte a csodagyermek sorsát, a korai hervadást. Első operáját tizenkét éves korában írta. Ettől kezdve bőven ontotta magából a szebbnél-szebb szerzeményeket. Mindent elért, amit művész célul tűzhet maga elé: hírt, vagyont, ünneplést és dicsőséget. Mámoros perceiben sokszor kijelentette, hogy muzsikája több alattvalót szerzett neki, mint a világ leghatalmasabb uralkodóinak. Boldog és büszke ember volt Mozart. Csupán egytől félt, a haláltól. Már fiatalon halálfélelem gyötörte és ezt az érzést nehezen üzte el magától. Ahogy multak felette az évek, egyre erősebben uralma alá kerítette a halálfélelem. Ha valakinek a halálhírét hozták, bedugta mindkét fülét, vagy elmenekült a hirhozó elől. Rettegése valóságos idegbajj fájt és a betegség egyre jobban megkeserítette életét. 1787-ben híres művének, a „Varázsfuvola”-n dolgozott. Mintha szárnyakat kapott volna a születő melódiáktól. Éjjel-nappal komponált, alkotott. Felesége és környezete boldogan nézte ezt az óriási, teremtő munkálzatát. Arra gondoltak, hogy alkotás közben elterelődnék Mozart gondolatai a megsemmisüléstől és újra visszanyeri egészségét. A mű csaknem teljesen elkészült, amikor Mozartnak levelet hozott a postás.

A nagy muzsikusz idegesen bontotta fel a levelet. Ki zavarhatja őt munkájában? A levélre nem volt ráírva a feladó címe, a sorok alatt nem látott aláírást. Az ismeretlen levélíró azt kérte, Mozarttól, hogy komponáljon neki egy gyászmisét. Annyit fizet érte, amennyit Mozart akar. Megbizottja másnap jelentkezik a válaszáért.

Mozart valóságos idegrohamot kapott. Másnap eljött egy igen előkelő ur, aki nem akarta, hogy a neve nyilvánosságra jusson. Olyan fényes ajánlatot tett Mozartnak, hogy a híres zeneszerző elfogadta a megbízást.

A mű-elkészítésének időpontját nem határozták meg. Mozart csupán annyit vállalt, hogy a „Varázsfuvola” befejezése után azonnal nekiáll a mise komponálásának. A „Varázsfuvola” elkészült, de a gyászmise első hangjegyeinek leírása után Mozart mindig borzadva hagyta abba a munkát.

— Érzem, hogy ez a gyászmise az én halálomat jelenti — ismételtette hideglelősen. — Érzem, hogy az utolsó melódiákat vétem papírra.

Nem dolgozott tovább. El akart mene-

külni a sötét gondolatokat kiváltó gyászmise elől. Kapóra jött neki, hogy Prágába hívták, Lipót császár koronázási ünnepségeire. Itt egy opera elkészítésével akarták megbízni. Amikor beszállt a Prágába induló postakocsiba, egy idősebb, feketébe öltözött férfi levelet nyújtott át neki. A levélben csak egy mondat volt:

„Emlékezzék a gyászmisére!”

— Amint visszatérek Prágából — adogta a nagy muzsikusz, — bevégeztem ezt a rekviemet. Megkapják a gyászmiséjüket, nem maradok örökre Prágában...

Néhány nap mulva bevalotta, hogy még is szívesebben maradt volna örökre Prágában. De becsületérzése nem hagyta nyugodni. Visszatért Bécsbe és éjszakánként egy hónapig tartó munkával megírta a gyászmisét. Az utolsó éjszaka 1791 december ötödikére esett. Kint nehéz, nagy pelyhekben hullt a hó. Mozart az utolsó hangjegyet írta a gyászmiséhez. Aztán kiesett kezéből a toll. Háziasszonya berohant hozzá.

— Jön mindjárt a doktor — vigasztalta könnyes szemmel Mozart háziasszonya. — Eret vág. Mindjárt jobban lesz. Mozart mosolygott.

— Befejeztem a gyászmisémet — sutogta. — Most már elmehetek.

Feje lecsuklott. Az óra éppen éjfélét ütött, amikor Mozart itthagya a földi életet.

Ujvidéken a jövőben csak villamos-kábitás után lehet leölni a vágóhídon az állatokat

Ujvidékről jelentik: Magyarországon az illetékes hatóságok és az állatvédők egyesületének közbenjárására már régebben rendeleteket adtak ki, amely megsabja, hogy a vágóhídon leölésre kerülő állatokat csak előzetes kábitás után lehet megölni. Ez a rendelet most már Ujvidéken is érvénybe lép és a legközelebbi jövőben már villamos kábitás útján ölik le az állatokat a vágóhídon.

Az ujvidéki közintézmények élére felügyelők kerültek

Ujvidékről jelentik: Vitéz Bayor Ferenc tábornok, Ujvidék katonai városparancsnoka a következőket küldte ki az egyes közintézmények élére felügyelőknek: Nemzeti Bank és Állami Jelzálogbank dr. Wagner Károly, Dunabánsági Takarékpénztár Kiss Gyula, Városi Takarékpénztár Nagy Győző, bánsági nyomda Kelemen János, városi adó-

MAGYAR BANK ÉS KERESKEDELMI R. T.

Budapest, v., Vilmos császár-ut 32

1890-1941

12 fiók Budapesten

Vidéki fiókok:

Békéscsaba	Nagykanizsa
Berettyóújfalú	Nyiregyháza
Debrecen	Sopron
Győr	Szeged
Kiskunfélegyháza	

Affiliált pénzügyintézet:

Fábánk Részvénytársaság, Budapest
Bajai Magyar Bank R. T. Baja
Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztár R. T., Kolozsvár és fiókjai:
Dés, Szilágyhegyecs, Tasnád, Zilah, Zsibó
Marosvásárhelyi Leszámitoló Bank R. T.
Marosvásárhely és fiókjai:
Maroshévíz és Szászrégen
Szolnoki Magyar Bank R. T., Szolnok
Vármegyei Takarékpénztár R. T.
Szombathely és fiókjai: Körmen

A MAGYAR KIRÁLYI SÓJÖVEDEK és a MAGYAR KIRÁLYI VAS-ACÉL és GÉPGYÁRAK vezérigazgatója
Minden bankművelet előnyös és gyors lebonyolítása

hivatal Háits István, munkásbetegsegélyező Bauer Kornél, kórház dr. Trischler Aladár, mérnöki kamara Kovács Sándor mérnök, orvosi kamara dr. Háda Sándor, ügyvédi kamara dr. Wagner Péter, gyógyszerész kamara Hainisch Gyula, mezőgazdasági kamara Horvát Ferenc, kereskedelmi és iparkamara Ábrahám János, fősolgabíró dr. Weiderkomm János, tőzsde Szőke Károly, Merkur betegsegélyzőpénztár Hausvirth György, árvízvédelmi társulatok Martens Lipót.

SZINES SZALAG

London ellen intézett heves légitámadás során Sosnovsky tábornok; a londoni lengyel kormány miniszterelnöke is súlyosan megsebesült.

Honoluluban hétfőn kezdődtek meg a nagy tavaszi hadgyakorlatok. Ezeket a gyakorlatokon több mint 40.000 jól kiképzett és legmodernebb fegyverekkel felszerelt katona vesz részt. A hadgyakorlat azon a feltevésen alapul, hogy az Egyesült Államok úgy az Atlanti, mint a Csendes óceánon háboruban állnak és egy idegen hatalom megtámadja a Hawaii szigeteket.

A bukaresti rendőrség fiatakoruakból álló 9 tagú betörőbandát fogott el, amely rendszeresen fosztogatta az üzleteket. Letartóztattak 7 orgazdát is, köztük 5 kereskedőt, akik a lopott árut potom áron megvásárolták a betörőktől és utasításokat adtak nekik.

Az orosz ipari népbiztonság utasította a gyáripari üzemeket, hogy költségvetésükbe és kalkulációjukba hadászati sebezhetőségüknek és jelentőségüknek megfelelő összeget állítsanak be sürgősen megépítendő és beszerzendő légvédelmi berendezések céljaira.

Svájc külkereskedelmi mérlege április hónapban a következőképpen alakult: behozatal 153 millió frank értékű áru, kivitel 107.7 millió frank. A behozatali többlet tehát 45.6 millió frank. 1940 áprilisában a behozatal értéke 248.6 millió frankot, a kivitel 130.5 millió frankot tett ki.

Három csepp szentelt víz

Irta: Cziráky Imre

Szegény jó apám beteg volt már nagyon. Anyám, az én drága mosolygásra mindig kész anyám, akit sohasem láttam hangosan sírni, mert mire én észrevettem volna a sirását, már mosolygott is rám az arca s a szeme szögletében a könnycsepp olyan volt, mint virágon a harmat, mint májusi eső után a falevélen maradt cseppecske, úgy tudta intézni a sorját mindennek, hogy a mi házukban sohasem volt szomorúság.

Igaz, nem is volt házuk, de azt is úgy tudta csinálni, mintha Hederes Gyura háza a mienk lett volna!

Komor, sötét felhők viharzották a gondot, a bajt, a nyomorúságot és oly alacsonyan jártak, hogy mindenki, aki mifelénk tekintett, őszinte részvétellel mondhatta és mondta is: szegények!

Pedig nem igaz! Mi nem voltunk szegények! Se szomorúak!

Nem hiányzott minálunk senkinek sem miye, A hugom olyan kicsike volt, hogy annak még talán kívánsága se lehetett. Annál több volt nekem, De nekem sem hiányzott semmim. Ha az iskolában a gazdagabb gyerekeket szólították, engem neveztek be legelőször a többiek. Ha nem neveztek volna, lehet, hogy magam is felállok, mert én is szentül hittem, hogy mi gazdagok vagyunk. Ha jött a Karácsony, nekem mindig azt hozta a Jézuska, amit én kívántam. Szegény jó anyám, hogy tudta csürni, csavarni a szót velem úgy, hogy mindig olyanra jött kívánságom, amit elő tudott teremni! Pedig nem voltak az én kívánságaim mindig olyan könnyen teljesíthető kívánságok! Egyszer tudom, tűzoltóparancsnoki uniformist kértem a Jézuskától Karácsonyra. Meg is kaptam. Aranyujtásos, buzavirágkék atillám volt, csillagokkal, paszománttal, igazi tűzoltó-trombitával!

Szegény apám pedig hálás mosollyal nézett az én csodatévő anyáma. Láta az én tomboló örömemet és nem sajnálta, hogy szétszabták az ő féltve őrzött tűzoltóparancsnoki diszruháját. Pedig ez az átalakítás azt is jelentette, hogy neki már úgy sem lesz még egyszer szüksége arra a diszruhára!

A hugom babát kapott, az apámnak új kis lámpácska jutott az éjjeli szekrényre, de szegény anyám nem emlékszem, hogy kapott volna valamit. Hacsak ide nem számítom azt a sok csókot, amelyben fürdetük mi, és beteg, nagyon meggyötört apám hálás tekintetét, amelyben pedig anyám fűrdött meg nagyon boldogan.

Kicsi faluba dobott bennünket az élet, messze a megszokott környezettől. Apámnak pedig ez hiányzott legjobban. A hivatalnoktársai, a sörözgető, politizáló, vigkedélyű, okos cimborák. Anyám utánpótlást keresett. Fellelte a mindig politizáló, furfangos észjárású Mihály bácsit az járt el aztán mindennap. Hamar hozzászokott az öreg paraszt az »uri kaszinóhoz« s amit délelőtt az apámtól hallott, délután a sarkon továbbadta a többi miháloknak, viszont az ott felszedett bölcsességet másnap délelőtt adta le apámnak.

Ha jól emlékszem, apám Apponyinak volt a hive, mig Polónyi politikáját erősen kritizálta. No nem lett sok baja belőle a Polónyinak, mert csak a Mihály bácsi előtt tévedt le a szó! Mihály bácsi türelmesen, figyelmesen végig is hallgatta, meg is értette, tovább is adta a szót a délutáni, sarki kupozáson mondván:

— Aszonta a jegyző ur is, hogy onnan van a nehéz helyzet, mert az »Apolónyi« nem akart kiegyezni a kormányval!

No így! Ez a névkeverés aztán azt eredményezte, hogy egy délelőtte apámnak megint akadt újra megmagyarázni valója, anyám pedig ezalatt nyugodtan főzött.

Ha azután pukkadásig töttekező étvágyunkat látva apánk is evésre fanyalodott, megint mosolygott az anyám.

Ebéd után apám elsunyókált. Ilyenkor szabadjára engedtek bennünket azza! a parancssal, hogy lehetőleg haza se jöjünk egy jó félóráig. E szükséges távollétnek egyedüli indoka az volt, hogy én, meg a csendes nyugalom igen távoli ismerősök voltunk.

Vizkereszt délutánja volt. Ebéd után. Lihegve vágtattam az uccára pajtás után. Ragyogó téli délután volt. Szikrázott a napsugár a havon, a nádas háztetőkről csüggő jégcsapokon, de a hideg csak fogta! Hiába birkózott a napsugár, csak alulmaradt. Mihály bácsi is erről mesélt a sarkon a napsugárra kíváncsók, beszélgetve kupozó társaságnak.

— Bányaság, ugyancsak nekitámaszkodott a Nap a ház falának, az ereszetnek, de hiába, mer egy cseppet se tud kiszorítani belülről!

Hát nem is! De én nem éreztem a hideget. Az én Jancsi cimborám sem, pedig téli kabátja sem volt. Meg is kérdeztem

— Fázol-e?

Elnevette magát.

— Mán hogy fáznék, mikó klumpa van a lábamon, meg ehen a sipka is!

Az ám, nekem se klumpám, se sipkám mit értek én ehhez?

Nagy, másfél literes, zöld üveget vitt Jancsi a kezében.

— Hová mész?

— Hova mennék, szentölt vizé, hiszen Vizkereszt van!

— Megvársz? Én is hozok üveget.

— No teraj!

Visszavágtattam. Otthon aztán lábujjhegyen belopakodtam az előszobába. Oda-sompolyogtam a hálószoba üvegajtájához és benéztem.

Édesapám aludt. Sápadt arca még szintelenébbnek látszott. Anyám ott ült vele szemben a hintaszéken és csendesen ringatta magát. Nagyon szomorúan nézte az apámat. A szemében pedig két könnycsepp csillogott. Ahogy a napsütésben ringatta magát, szinte szikrázott a könnycsepp a szemén.

Valami fájó érzés szorította el a szívem és óvatosan visszalopakodtam. Jancsi még várt a kapuban.

— No, gyüssz?

— Megyek.

— Hun az üveg?

— Nem adtak.

— Nem adtak?

— Nem.

— De urassak vagytok, akár a zsidók!

Nem szóltam rá semmit. Csak mentünk a templom felé.

A szenteltvizes kádakat már körülnyüzögte a sok gyerek. Mindnek üveg a kezében. Némelyiknél kétfő is. Ingyen adták! Próbáltam szerezni üveget, de nem adták. Igazuk is volt, akinek szentelt víz kell, az hozzon üveget! Jancsival már egész a kádig furakodtunk.

Nagyon jó helyet birkóztam ki már magamnak, amikor ráéreztem, hogy nem ér semmit az én törtételem üveg nélkül! Majd nem elsírtam magam. Kétségbeesve sugtam oda Jancsinak

— Te, Jani, szentelt vizet csak üvegben lehet hazavinni?

Kétségbeesetten ügyetlen és naiv volt a kérdés. Jancsi szinte meg is feledkezett a hely szentségéről és nevetve mondta vissza

— Dehonnem! Vihedd a markodba is!

Ebben a pillanatban adták meg a jelet arra, hogy szabad a vásár, azaz, hogy meg lehet meríteni az üvegeket a kádban. Jancsi könyékgig feltürekeztve bugyborékolgatta a maga üvegjét. Én is ott álltam mellette

feltürt kabátujjal, amikor egy nagyobb gyerek oldalbavágott.

— Merijj, oszt eridj! — és már lökött is rajtam.

Annyi időm még volt, hogy nekilendültem a kádnak. Könyökig vizes lettem. Víz szafelé már nem kellett birkóznom. Löktek nyomtak, perditettek a többiek.

A templom előtt azért boldogan állapítottam meg, hogy maradt a markomban a szentelt vízből!

Jancsi rámförmedt nevetve

— No, de most iparkodj, mert hazáig kifagy a kezedbü, ha így dangubász!

Hát iparkodtam is, Egyrészt, mert félttem hogy keresnek, másrészt, hogy valójában ki ne fagyjon a szentelt víz, de talán legfőképp azért, mert vízbemártott karomat ugyancsak csipkotta már az odafagyogató szentelt jég! A végén már futottam is, mert szinte fájt jeges csipése.

Kipirulva rontottam be otthon a szobába.

Ott ült még a hintaszékben az én jó anyám, de már nyoma sem volt arcán a könnyének. Hiszen ébren volt az apám! Kutatva néztem pedig a szemét, amint eléje álltam feléje nyujtott, merítésbe fagyott markommal.

Rám mosolygott.

— Mit hoztál, kis csavargóm, hogy úgy nekipirultál?

— Friss szentelt vizet! — lihegtem.

— Hol van, aranybogaram? — kérdezte és rám nézve dörzsölgetni kezdte puha, meleg tenyerével az én megfagyott öklömet.

— Itt a mar...kom...

Belémakadt a szó. Szinte megtántorodtam a fájó csalódástól, mikor megémbéredtem, pirosra fagyott markomra tekintettel! Nem volt abban szentelt víz egy csepp sem!

A könnyem talán ott kezdett fölfakadni még, mikor az anyámat sírni láttam, ott hizott meg talán, amikor észrevettem, hogy magam vagyok üveg nélkül a sok gyerek között, a csipős hideg is segítette talán tögyelni könnyzacskómat, de ez a ráeszmélés arra, hogy nincs egy csepp szentelt víz sem a markomban, ez kicsurrantotta az első cseppet, az a másodikat, a harmadikat...

Csak álltam ott, sután, anyám arcába néztem és sírtam. Nem úgy, mint máskor, hangosan, kevés könnyel, sok ordítással, hanem szinte nesz nélkül, a szív gyökeréből induló fejfájással.

— Mit sírsz csacsinkó? — ölelt magához anyám.

— Ho...ogyne...em ma...radt egy csepp sem! — szepegtem és tartottam volna szemem elé a markom, ha el nem kapta, ha meg nem csókolgatta volna pirosra fagyott, szentelt vizes kezemet.

— Ki mondja azt, hogy nem maradt! Hát ez mi?! Ide nézz, csacsinkó fiam!

Odanéztem. Csakugyan, a tenyeremben három kövér vízcsepp ragyogott.

— Az ez, bogárkám, szentelt víz! Épen három csepp maradt! Egy apádnak, egy nekem, egy meg neked!

Azzal fürgén felkelt és a három cseppet felkente kereszt alakban hármunk homlokára.

Talán soha nem volt ilyen szép az én meggyötört anyám, talán soha nem volt lágyabb a mosolygása, mint akkor!

Kifordultam a szobából, hogy levessem a kabátom. Kint aztán a bizonyosság kedvéért megnyaltam a kezem azon a helyen, ahol a csodálatosan visszavarázolt szentelt víz cseppje volt. Határozottan éreztem, hogy sós az ize. Akár a szentelt vízé! Nem hiába rakott bele a tisztelendő ur vagy két stanicli sót a kádba a szemem láttára! Meg nyugodtam.

Ma, visszaemlékezvén, tűnődve kérdzem magamtól, ugyan kié lehetett az a három könnycsepp, az enyém-e vagy az én ragyogó könnyü anyámé?...

Közgazdaság

MAGYAR PARADICSOM

Kertészeti termelési ágaink közt egyik vezérlő szerepet töltött be a paradicsomtermesztés, mely fontosságban és hasznosságában csak emelkedik a mindinkább fokozódó belföldi fogyasztás és hasonlóan rohamosan növekedő külföldi exportunk következtében. A magyar paradicsomtermesztés lendületes fejlődése azonban mindinkább szükségesebbé és fontosabbá teszi nálunk a paradicsom nemesítését is, mert a természetünkben általánosan elterjedt és szereplő, nagyrészt külföldi származású régi paradicsomfajták mindinkább komolyabb vetélytársakra találnak úgy a termelési, mint minőségi értékben jobb, újabb külföldi fajtákban.

Fontosságát tekintve a paradicsomnemesítés ugyiszólván kezdettől fogva egyik legfőbb és legintenzívebb munkáját képezi a M. kir. Kertészeti Akadémia növénynemesítő üzemének, melyben máris jelentős eredményeket ért el, melyek során több olyan új fajtát juttat a természetnek, melyek nem csak jobban megfelelnek természetési viszonyainknak, mint a külföldi fajták, de minőségben is megállják helyüket velük szemben, sőt azokat nagyrészt felül is mulják.

Az eszményi magyar paradicsomfajta egyik fő kellékének tekintjük elsősorban úgy a növényt, mint a gyümölcs teljes ellenállóképességét a kedvezőtlen időjárással (a sok eső éppen úgy, mint a hosszantartó nyári aszály), valamint a gombabetegségekkel szemben. A mennél nagyobb termékenységén kívül fontos a korai érés is (főleg az exportparadicsomnál), mert természetes, hogy mennél korábban jut a piacra, annál magasabb áron értékesíthető. A gyümölcs külsejére nézve ma már csak a simahéjú, gömbölyded, vagy almaalakú középnagy paradicsomot kedvelik, mely mindinkább háttérbe szorítja a régi nagy, néha óriás, mélyen gerezdes, formátlan régi típust. Ezek a simahéjú almaparadicsomfajták legtöbbször szivósabb héjuak és husosabbak, izesebbek és magasabb cukortartalmúak is, miáltal nemcsak jobban bírják az éretlen, nyers állapotban való felszállítást, de minőségre is jobbak (ugy a nyersfogyasztásnál, mint konzervgyártásnál), mint a régi nagy, vékonyhéjú, bőlevű és romlékony régi fajták. Különösen a nyersfogyasztásnál nagyon fontos a mennél élénkebb sötét skarlátvörös külső szín, amit nagyon értékesen kiegészít a szép, élénk skarlátvörös husszin is. Utóbbinál — főleg a nyersfogyasztás (éretlen gyümölcsként és salátának) szempontjából — eléggé fontos, hogy a magvak kocsonyaágya a hussal hasonló színű legyen, mert sok egyébként kitűnő és hálás fajta értékét éppen az rontja, hogy a magvak kocsonyaágya a hustól eltérően nem éppen étvágygerjesztő zöldes, olajbarna színű. Inkább termesztési szempontból előnyös a termés csoportjára nézve a fürtös jelleg, mert az egy központi tengely hosszában egymásután elhelyezett gyümölcsök a napnak és levegőnek is jobban kitéve, sokkal egyenletesebben is fejlődhetnek ki és megérhetnek, mint a bugásan elágazó fajták csomószerű csoportban — szinte rakáson ülő gyümölcsei.

A M. kir. Kertészeti Akadémia nagyszámú keresztezési kísérleteinél nagyon jó és erősen domináns alapfajtának bizonyult a „Dán Export”, melyek bybridjei közül a következő három kitűnően bevált (immár 8 éve tenyésztett) és elismert fajta már majdnem teljesen megfelel a fenti nemesítő szempontoknak.

Nagykőrösi győztes:

Növése: erőteljes, elég magas, a Lucullushoz hasonló.

Levélzete: sűrűn szárnyalt, apró vagy

középnagy levélkéjű, feketezöld, teljesen immunis.

Termékenysége: rendkívül bőtermő, nagy tömegtermést ad.

Érése: érés korai, egyidőben kezdi a Dán Exporttal, de a Lucullust jóval megelőzi.

Gyümölcse: rövid, zömök fürtben 5—9 jól fejlett gyümölcs. Közepesnél kisebb, de meghaladja a Lucullus nagyságát (5—5.5 cm széles és 4.5—5 cm magas), gömbölyded alma, vagy majdnem gömbalakú, teljesen sima. Héja rendkívül szivós, könnyen hámozható, nagyon élénk skarlátvörös. Husa tömött, nagyon leves, szép, élénk skarlátvörös. Magkocsonyaágya hasonló színű. Ize nagyon jó, kellemes zamatu és üde édes-savanykás.

Edzetsége: az eddigi megfigyelések szerint a száraz alföldi éghajlat alatt legjobban tartja magát és legellenállóbb.

Minősége: I. rendű piaci és exportfajta.

Debreceni fürtös:

Előbbinek voltaképpen testvérhybridje, mégis sok tekintetben eltér tőle. Növése rendkívül erőteljes, magasszáru, dus, nagy és jóval szelesebb levélzetű. Termékenysége rendkívül nagy, úgy hogy a legnagyobb termést adó fajták közé tartozik. Érés ideje korai, körülbelül megegyezik előbbivel.

Gyümölcsei gömbölyű almaalakú, teljesen sima, szivós héjú, nagyon élénk skarlátvörös. Kevés magvu, tömött, leves husa nagyon szép vérvörös. Kitűnő minőségű. A gyümölcsök valamivel nagyobbak, mint a „Nagykőrösi Győztes”-é és nagyobb számban (7—9—12 db) ritkább és hosszabb fürtbe csoportosulnak.

Edzetsége: az eddigi megfigyelések szerint teljesen öntözés nélkül is kitűnően bírja az alföldi forró aszályt és levelei is nagyon ellenállóak, ha nem is teljesen immunisak.

Pécs Gyöngye:

Növése: Mérsékelt, hasonló a Dán Exportéra, de kissé erőteljesebb. Levélzete: hasonló a Dán Exportéhoz, de szivósabb és ellenállóbb. Termékenysége: nagyon bőtermő, meghaladja a Dán Exportét.

Érés ideje: nagyon korai, 3 héttel megelőzi a Lucullust, valamivel a Dán Exportét is, így a legkorábbi fajták közé tartozik.

Gyümölcsei: zömök, szabályos fürtben 4—7 elég jól különálló gyümölcs van. Középnagy (6—7 cm széles és 4.5—5 cm magas), teljesen sima, almaalakú, tövén kissé benyomott. Héja szivós, könnyen hámozható; nagyon élénk skarlátvörös. Husa elég tömött, nagyon leves, szép, élénk skarlátvörös. Ize kitűnően jó, édessavanykás.

Edzetsége: ha nem is teljesen immunis, de nagyon jó ellenáll a betegségekkel szemben, míg az időjárás szeszélyeivel szemben nagyon ellenálló.

Az eddigi megfigyelések és értékesítési kísérletek szerint is a legjobb szabadföldi primőr exportfajtának ígérkezik.

A hordók karbantartása

céljából a kiürült hordót azonnal ki kell hideg vízzel öblíteni. Az öblítést addig ismétljük, amíg csak az öblítővíz teljesen tiszta marad. A kimosás után a vizet kicsurgatjuk, majd az ászokra állított, már teljesen vízmentes, belül is megszikkadt hordót bekénezzük. A kénezésre — amelyet 6—8 hetenként megismételünk — lehetőleg aszbesztes kénszeletet használunk (egy ilyen kénszelet 6—7 gr.) Hl-ként 2—3 gr. vágyis 1/3—1/2 kénszeletet égetünk el, a későbbi kénezések alkalmával ennek fele is elég. A tulkézés felesleges és káros lehet. A kénezéssel csak a hibátlan, légmentesen záródó hordók

tartathatók kifogástalan, egészséges állapotban. Ha a hordót rosszul dugjuk be, vagy azon valami rés van, ahol a pincelevegő behatolhat, akkor az hamarosan bepenészedik, bedohosodik és a kén nem fogja bevenni. Az ilyen hordót azonnal kezelésbe kell venni, azaz a rést meg kell keresni, be kell tömni, a hordót forró 5—6%-os szódás vízzel ismételtén ki kell forrázni, vízzel ki kell áztatni stb. A hibát forrázáskor könnyen megtalálhatjuk, mert a forróvíz gőze — legyen a rés bármilyen kicsi — ide-odagörgetéskor sísteregve előtör. Ha a levegőző hordót nem tudjuk megjavítani (javíttatni), hiába moszuk tisztára s kénezzük be újra, ismét be fog dohosodni. Az ilyen hordót célszerűbb a javításig levegős, szellős, száraz helyen tartani, ahol esetleg szét szárad ugyan, de legalább egészséges marad.

SPORT

Szabadkaiak az országos tornász bajnokságon

Budapestről jelentik: Altordai Sándor dr., a MOTESZ déli kerületének egykori bajnoka szabadkai tornászokból keretet állított össze. A keret a lehető legszorgalmasabban készül a pünkösdvásárnap Csepelen megrendezésre kerülő országos tornász bajnokságra.

A pünkösdi hatalmas tornászmozdulásban a leventék is résztvesznek. A leventecsapatok elsősorban az u. n. „népies tornaviadalon” fognak résztvenni. Ez a viadal kizsorigató-játékból és akadály-váltófutásból áll.

RÖVID SPORTRÉK

Erdély válogatott csapata pünkösdkor Budapesten visszavágó mérkőzést játszik a Ferencvárossal. Az erdélyiek erre a mérkőzésre Áldozcsütörtökön Nagyváradon rostamérkőzéssel készülnek. A rostamérkőzésen Nagyvárad és Kolozsvár válogatott csapata játszik egymással.

Törött karral játszotta végig a mérkőzést vasárnap Palatinus János, a Szegedi IE játékosa.

Gidófalvy Pál dr., a MLSZ elnöke Áldozcsütörtökre Nagyváradra hívta össze Erdély érdekelte egyesületeinek vezetőit. A bekapcsolódásról és egyéb időszerű kérdésekben folytat velük tanácskozásokat.

4:1-re győztek az olasz teniszező hölgyek a németek ellen. Az első két napon az olaszok 3:0-as vezetésre tettek szert. Az utolsó napon a két egyes mérkőzés közül egyet Németország, egyet pedig Olaszország nyert és így végeredményben Olaszország 4:1 arányban győzött. Tíz nap múlva Magyarország hölgycsapata játszik Olaszország ellen.

Berlin—Róma teniszmérkőzés lesz június 1—2-ig a német fővárosban.

A moszkvai uszócsarnokban rendezett versenyen Kotschekowa kisasszony a 100 m-es gyorsúszásban 1:08.2 mp-es idővel új csúcseredményt ért el.

A magyar-olasz Duna-Kupa teniszmérkőzést az olaszok kívánságára egy héttel elhalasztották s így azt csak május 23—25-én tartják meg.

Göbbels dr. a német propagandaminiszter új vándordíjjal ajándékozta meg a német labdarugást. A vándordíjat a berlin-brandenburgi kerület csapata számára tűzték ki azért, hogy most, amikor a kerületi bajnokság már befejeződött és az új bajnokság még messze van — a csapatok ne legyenek tétlenül. A vándordíj küzdelmei már el is kezdődtek.

Milyen eszközökkel harcol Amerika a tengeralattjárók ellen

A „Ce Jour” című francia lap értesülése szerint az Egyesült Államok tengerészeti minisztériuma 48 puha rendszerű, héliummal töltött kisebb méretű léghajót rendelt, amelyeket a tengeralattjárók elleni harcra szándékoznak felhasználni. Rámutatnak arra, hogy az ilyen léghajók könnyen üldözhetőek a tengeralattjárókat, gyorsaságukat a tengeralattjáró menetének megfelelően lehet szabályozni és róluk a tengeralattjárók sorozatosan bombázhatók. A léghajók sokkal hosszabb ideig maradhatnak távol tá-

maszpontjuktól, mint az őrzőjáratot teljesítő repülőgépek.

A levegőben a motorok működését kihasználva, a léghajók könnyebben deríthetik fel a tengeralattjárókat éjnek idején, amikor azok a tenger színe fölé merészkednek. A léghajó, gondolójának megrongálása esetén könnyen alakítható át vitorlázó repülőgéppé. Ezeket a léghajókat az amerikai tengerészeti minisztérium azokon a területeken fogja felhasználni, amelyek az ellenfél vadászrepülőgépeinek hatókörén kívül esnek.

MONTENEGRO

Montenegro, a Fekete Hegyek országa, ahogy magyarul nevezik, felszabadult. Külön fejedelemség lesz ez a kis ország, amelynek olyan legendás és hős lakói vannak. A crnogoraiakat mindenki ismeri már a világon, magas, egyenes derekú, szép szál emberek. Szárazak, mint a fa, sudárnövésűek. A legenda azt mondja, hogy a fiatal gyereket két lécc közé pólyázzák, hogy egyenes legyen a növése. Hogy mi igaz ebből, azt nem tudni, de tény az, hogy görbehátú crnogorait nem látott még senki.

A karsztok között él ez a nép, s most, hogy majd az európai újrendezés során róla is szó esik, érdekes visszapillantást vetni történelmére.

Montenegro története a XI. századig nyúlik vissza, amikor Zéta környékének lakossága fellázadt a bizánci uralom ellen s kiküzdötte függetlenségét. A rövid jugoszláv uralom alatt e történelmi emléket alapján kapta Montenegro a Zéta nevet. Röviddel a Bizánctól való elszakadás után Mihály herceg megalapította az első katolikus püspökséget. A „bauxi grófok”, a Balsidesz-dinasztia uralma alatt, 1356-tól 1423-ig teljesen kialakult a cernagócok nemzeti öntudata és aztán a Csernojevicsek uralma alatt egészen eredeti államforma fejlődött ki, az egymást követő tizenhárom vladikas, illetve herceg-püspökök vezetése alatt.

A Balkánra is kiterjeszkedő török uralom szemétt vetett a fontos tengeri támaszpontokra s a janicsárok véres harcok után 1623-ban elfoglalták a Lovcsent, de csak 1702-ig tudták birtokukban tartani Cetinjét; a lakosság fellázadt s legyilkolta a török helyőrséget. A Nyegos-dinasztia került a trónra. I. Danilótól I. Nikitáig a hercegek hosszú sora uralkodik a kis országban. A királyi címet csak Nikita vette fel 1911-ben.

Az ország szegénysége s főként földrajzi fekvése miatt a kultúra vívmányai alig hatoltak be még a XX. században is, s régi,

Német üdülőtelep sebesült katonák részére

patriarchális módon folyt az élet egészen a legutóbbi időkig. I. Nikita király, aki nagyon művelt és szeretetreméltó uralkodó volt, még ő maga ítélkezett ódon cetinjei „palotájának” udvarán, egy nagy fa alatt — s bölcs ítéleteiről sok szó esett az egész európai sajtóban.

Ő maga szerényen élt és nagyon igénytelen volt, de gyermekeit kitünően neveltette hires külföldi intézetekben. Leányait (valamennyi hires szépség volt) királyhoz állón adta férjhez; legidősebb leánya, Milicza Nikolajevics Péter orosz nagyherceg, hadsereg-főparancsnok felesége lett, az utána következő, Helena, az olasz király hitvese, Anna Battenberg Ferenc József herceg hitvese. A legfiatalabb, Xénia, hajadon maradt, de hercegi kérést utasított el...

Nikita király országát a világháború után Jugoszláviához csatolták. Az utolsó fejedelm 1921-ben halt meg, száműzetésben. Legidősebb fia, Danilo lemondott trónigényéről öccsével, Péterrel együtt, bizonyára azért, mert egyiküknek sem volt gyermeke. Péter 1932-ben meghalt Meranban. A legifjabb herceg, Mirko is meghalt még 1918-ban Bécsben, de utána maradt örökös, Mihály herceg, aki 1921 március hó 7-én felvette a Montenegro királyi címet. Ezideig még nőtlen ugyan, de ez nem érinti igényét nagyapja trónjára. Ő a jogszerinti utód, ha Európa újrendezése során Montenegro újból fejedelemség lesz.

A vendek is hazatértek...

Vas megye vend vidéke, a muraszombati járás és annak fővárosa, Muraszombat, mind területben, mind lélekszámban jelentős mértékben gyarapítja Vas megyét.

A trianoni békeparancs által annakidején kihasított muraszombati és szentgotthárdi járás községeiben több, mint ötvenháromezer lélek él. Bár a tulnyomó többséget a vend lakosság jelenti, mégis örömdetes, hogy már harminc évvel ezelőtt, az 1910. évi népszámlálás idejében tizenkilencezer ember beszélt ezen a területen magyarul. Ami magát Muraszombatot illeti, ugyancsak az 1910-es adatok szerint lakosságának hetvenöt százaléka magyarul beszélt.

Színmagyar község nyolc tér vissza Vas vármegyéhez: Domonkosfa, Kapornak, Órhódos, Csekefa, Kisfalu, Kisszerdahely, Pártosfalva, Rádkulak.

A muraszombati járás vend népének magyarhű érzéseit a huszonegyévi elszakítottásg sem tudta megtörni. Népszokásaikat, táncaikat, énekeiket már a régi idők óta kezdve hozzáhasonultak az itt élő magyarság népi megnyilvánulásaihoz.

A roppant szorgalmas és derék vendeknek a múltban igen nagy hasznát vette Vas megye mezőgazdasága, de jutott még a vend munkásokból Fejér és Veszprém vármegyéknek is.

Különösen az ipari növénytermeléshez szükséges munkásanyag javul fel jelentősen a vend mezőgazdasági munkásokkal.

Muraszombat, bár mindössze ötezer lakosa van, eleven városi életet él. A falusi jellegnek nyoma sincs. Rendezett utcák,

pompásan kiépített emeletes házak, tisztaság, rend, pezsgő élet mindenfelé. Élénk autóforgalom, modern szállodák, vendéglők, mozik; ez Muraszombat.

Rádióműsor

Szombat május, 17

BUDAPEST I. MŰSORA

- 6.40 Ébresztő. — Torna.
- 7.00 Hírek. — Közlemények. — Étrend. — Hanglemezek.
- 10.00 Hírek.
- 10.20 A cirkusz története. Felolvasás.
- 10.45 Mit nézzünk meg? Felolvasás.
- 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
- 12.00 Harangszó! — Himnusz.
- 12.10 A rádió szalonzenekara.
- 12.40 Hírek.
- 1.20 Időjelzés, vizállásjelentés.
- 1.30 Hanglemezek.
- 2.30 Hírek.
- 2.45 Műsorismertetés.
- 3.00 Árfolyámhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
- 3.20 Heinemann Sándor tánczenekara
- 4.10 Ifjusági rádió.
- 4.45 Időjelzés, hírek.
- 5.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
- 5.15 Rossini: Semiramis — nyitány. Hangfelvétel.
- 5.30 Rádió a rádióról.
- 5.40 A Székesfővárosi Zenekar. Vezényel Fridl Frigyes.
- 7.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
- 7.20 Hangképek a magyar—olasz válogatott teniszmérkőzésről. Beszél Puhár István.
- 7.35 Az ungvári művészeti hetek megnyitó estje. Közvetítés az ungvári Városi Színházból.
- 8.40 Lóversenyeredmények.
- 9.40 Hírek.
- 10.10 Táncclemezek.
- 11.00 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
- 11.25 Közvetítés a budai Kis Royal-étteremből. Pertis Pali cigányzenekara muzsikál.
- 12.00 Hírek.

BUDAPEST II. MŰSORA

- 6.00 Vitéz Galántay Jenő hegedül, zongorakísérettel.
- 6.30 A Földművelésügyi Minisztérium mezőgazdasági féléőrája.
- 7.00 Mikulai Gusztáv szalonzenekara.
- 8.00 Hírek.
- 8.10 Közvetítés a Pannonia-szállóból. Verness Károly cigányzenekara muzsikál.
- 9.10 A Földközi tenger szíve. Temesy J. Dezső előadása.

Apróhirdetések

Könyvszekrény, német és magyar könyvek jutányosan eladó. Zombor, Flórián ucca 8 szám alatt. a—f

Tanonc rőfőszerkeskedésbe felvétetik. Fényképes ajánlatokat Kovács Dezső, Kula címre kérem. a—1

Baranyai bor siller és fehér, házonkívül, adózva 1 Pgd. 60 fillér literenként. Kapható a „Loncsics” féle vendéglőben. Hunvadi ucca 8. a—f

Utalvány nélkül cipők kaphatók „Eterna” cipőgyár. Apatin. Iroda Felső csatorna ucca. a—6—f

DÉLVIDÉK

politikai napilap

Kiadó és laptulajdonos:

Illés Sándor főszerkesztő

Felölős szerkesztő Muhi János

Szerkesztőség és kiadóhivatal Zombor, Osihás Benő ucca 3.

Nyomatott Bosnyák József körforgógépén